

Д. І. ТКАЧ

Дмитро Іванович Ткач, доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних відносин та журналістики, проректор Університету економіки та права «КРОК»*

ORCID: 0000-0002-6947-2036

МІЖНАРОДНО-ЮРИДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАТО У СФЕРІ ГЛОБАЛЬНОГО ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ

Постановка проблеми. У сучасному світі, де інформаційні технології стають дедалі важливішим інструментом для спілкування та впливу на міжнародні відносини, НАТО, як велика міжнародна організація, стикається з низкою юридичних і правових викликів у забезпеченні безпеки та захисту інформації. Враховуючи швидкий розвиток інтернету та зростаючу загрозу кібератак, НАТО має виробити ефективні способи юридичного регулювання обміну інформацією та захисту даних у рамках своєї діяльності.

Проблема полягає в тому, що міжнародне право та угоди, що регулюють обмін інформацією між державами та міжнародними організаціями, потребують адаптації до нових викликів, пов'язаних із цифровим середовищем і кібербезпекою. НАТО повинна розробити імунітет до кібератак і забезпечити конфіденційність, цілісність і доступність інформації в умовах інформаційної війни та кіберзагроз.

Окрім того, проблема також полягає в забезпеченні спільної діяльності НАТО з іншими міжнародними організаціями, такими як Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), у сфері обміну інформацією та співпраці в галузі кібербезпеки.

Отже, ключова проблема полягає в розробці та впровадженні ефективних міжнародно-юридичних механізмів і стандартів для забезпечення безпеки та захисту інформації, що обмінюється між НАТО та іншими міжнародними партнерами у сфері глобального обміну інформацією.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання міжнародно-юридичного забезпечення функціонування НАТО у сфері глобального обміну інформацією нині досліджуються у працях провідних вітчизняних учених: К. Галлахана, Д. Хольтцхаузена, Б. Рулера, Д. Верчича, О. Шевченко та ін. Деякі аспекти практичної реалізації стратегічних комунікацій у діяльності НАТО висвітлені у роботах А. Ашрафа, С. Фоггетта, Дж. Ягера, С. Харлі та ін. Водночас у роботах цих авторів недостатньо приділено уваги дослідженню саме міжнародно-юридичному аспекту цієї проблематики.

Формулювання мети статті. Метою цієї статті є оцінка використання стратегічних комунікацій у НАТО та використання цього досвіду у розвитку системи стратегічних комунікацій у секторі безпеки та оборони України.

Викладення основного матеріалу. У рамках стратегій НАТО стратегічні комунікації визначаються керівництвом як цілеспрямоване використання різних комунікаційних інструментів (зв'язок з громадськістю, військовий зв'язок з громадськістю, публічна дипломатія, інформаційні та психологічні операції) у відповідь на конкретні ситуації, щоб підтримати політичні цілі, операції та інші активності Альянсу та досягти визначених цілей. У цьому контексті керівники НАТО приділяють значну увагу розробці і вдосконаленню інституцій, які мають забезпечити ефективне використання стратегічних комунікацій для інтересів Альянсу. Відповідно у структурі НАТО було створено спеціальні підрозділи, що займаються стратегічними комунікаціями та публічною дипломатією НАТО – сила, що захищає мирних громадян¹. Згідно з директивою Союзного командування НАТО з операцій ці підрозділи виконують такі основні завдання:

- 1) розширення використання медіаресурсів для інформування партнерів про діяльність Альянсу;
- 2) формування позитивного громадського ставлення до вартостей і рішень НАТО;
- 3) підтримка роботи інформаційного середовища.

Активність школи НАТО Обераммергау спрямована на міжнаціональну підготовку спеціалістів-аналітиків, які можуть ініціювати важливі проекти, ефективно застосовувати сучасні методи військово-політичної та аналітичної діяльності, ухвалювати продуктивні рішення в контексті глобальних викликів, відповідно до цінностей, стандартів та доктрин Альянсу. В основу принципів навчальної діяльності школи закладено професіоналізм і відповідальність, прагнення до постійного вдосконалення навчальних методів, дотримання етичних норм, інноваційність і критичне мислення². Серед слухачів курсів можуть бути не тільки військові фахівці, а й цивільні особи в рамках угод про співпрацю НАТО з такими організаціями, як Світовий банк, структурні підрозділи ООН, Червоний Хрест, міжнародні інформаційні агентства.

© Д. І. Ткач, 2023

* *Dmytro Tkach, Doctor of sciences (Political), Professor of the Department of International Relations and Journalism, vice-rector "KROK" University*

Діяльність школи співвідноситься з реалізацією аналітичного підходу до стратегічних комунікацій в інтересах НАТО. Цей підхід передбачає постійний аналітичний і консультаційний супровід процесу впровадження стратегічних комунікацій. Основними принципами втілення стратегічних комунікацій є:

- 1) відповідність визначеним військово-політичним цілям і цінностям НАТО;
- 2) всебічний аналіз інформаційного середовища;
- 3) зміцнення авторитету та довіри до Альянсу;
- 4) узгодженість між заявами та діями;
- 5) залучення ресурсного потенціалу ключових зацікавлених сторін.

Центр передового досвіду НАТО у сфері стратегічних комунікацій, який розташований у Ризі, концентрує свої зусилля на зміцненні партнерських відносин і взаємодії між державами – членами Альянсу та їх партнерами. Стратегічні комунікації є важливим засобом для інформування про військово-політичні амбіції та завдання НАТО, глобальні виклики для колективної безпеки та доступні ресурси для протидії цим загрозам.

Головні напрями діяльності центру охоплюють: 1) розробку всебічної політики стратегічних комунікацій для НАТО; 2) підвищення обізнаності різних груп у сфері стратегічних комунікацій; 3) створення методів аналізу наративів і контрнативних стратегій; 4) моделювання інформаційного середовища та прогнозування потенційних загроз і можливостей реагування; 5) використання різноманітних комунікаційних каналів для покращення інформування як місцевої, так і міжнародної громадськості; 6) аналітичну та консультаційну підтримку в реалізації стратегічних комунікацій в інтересах НАТО.

Ефективність роботи цього Центру ґрунтується на використанні багатонаціонального ресурсу військового, цивільного та академічного секторів, застосуванні передових технологій і інструментів аналізу даних, необхідних для ухвалення продуктивних військово-політичних рішень³.

Центр передового досвіду НАТО у Анкарі, спеціалізований на боротьбі з тероризмом, акцентує увагу на дослідженні використання стратегічних комунікацій у протидії терористичним загрозам. Важливо зазначити, що ефективність антитерористичних заходів залежить не тільки від чіткості дій держав та вибору тактики, а й від застосування дипломатичних, політичних, інформаційних ресурсів на національному та міжнародному рівнях⁴.

На конференції експертів з тероризму та безпеки, організованій центром, обговорювалися питання майбутнього НАТО у протидії терористичним загрозам, використання цивільних засобів, роль медіа в антитерористичних операціях. Військовий експерт С. Харлі висловив думку про поєднання військових і невійськових методів для підвищення ефективності антитерористичних заходів. Це досягається через: 1) координацію військових та політично-дипломатичних заходів для створення сприятливого інформаційного середовища; 2) залучення лідерів громадської думки для роз'яснення діяльності антитерористичних місій; 3) використання різних комунікаційних каналів для інформування громадськості про цілі та завдання антитерористичної діяльності.

За словами фахівців А. Ашрафа і С. Фоггетта, використання медіа у антитерористичних заходах засноване на кількох ключових засадах: 1) повне та всеохопне інформування, забезпечення платформ для дебатів та обміну думками серед усіх зацікавлених сторін; 2) розвиток культури партнерства та співпраці, з метою знаходження ефективних методів зменшення ризику терористичних актів; 3) залучення місцевого населення до активної участі та співпраці; 4) розгортання освітньо-просвітницьких кампаній у соціальних медіа. Отже, стратегічні комунікації виступають як ключовий елемент у координації зусиль НАТО та його партнерів у протистоянні терористичним загрозам.

Основоположне визначення концепції стратегічних комунікацій було вперше сформульоване 2010 р. у рамках Воєнної доктрини НАТО. Тут стратегічні комунікації розуміються як керований та ефективний процес використання різних комунікативних інструментів і методів організації – включно з публічною дипломатією, взаємодією з медіа та громадськістю, а також інформаційними та психологічними операціями. Все це робиться з метою підтримки політичних, військових та інших цілей Альянсу. Такий підхід до стратегічних комунікацій має на увазі, що вони є важливою частиною досягнення загальних цілей НАТО.

Розвиток концепту стратегічних комунікацій у рамках НАТО можна поділити на три ключові етапи. Перший етап охоплював розуміння стратегічних комунікацій як прямого зв'язку з громадськістю, що було більш характерно для окремих національних установ, але не було стандартизовано на рівні НАТО. На другому етапі вони розглядалися як боротьба наративів, де ключове місце посідали формування та просування певних ідей і поглядів. Нарешті, сучасний етап характеризує стратегічні комунікації як інтегровану систему дій у інформаційному просторі, не обмежуючись лише зв'язками з громадськістю, але включаючи широкий спектр комунікативних методів і підходів.

На цей час поняття і методики стратегічних комунікацій впроваджені та закріплені у документації більшості безпекових структур країн, що входять до НАТО. Це свідчить про визнання важливості та ефективності такого підходу в сучасних умовах інформаційного суспільства і глобальних комунікацій.

Виконання стратегічної політики комунікацій і втілення інформаційних програм Північноатлантичного альянсу підкріплене на рівні інституційного та законодавчого забезпечення. Інституційний фундамент стратегічних комунікацій у НАТО формують різноманітні комунікаційні відділи Альянсу: відділ інформації та преси, відділ зв'язку та інформаційних систем, оперативний центр НАТО, відділ інформаційних систем головного штабу НАТО, підкомітет НАТО з питань керування радіочастотами, консультативний комітет із засобів радіоелектронної боротьби, навчальний заклад НАТО у галузі інформаційних систем та зв'язку⁵.

Північноатлантичний альянс визначає комплексний набір елементів у системі стратегічних комунікацій, який охоплює такі складові:

- встановлення зв'язків із громадськістю; реалізація публічної (громадської) дипломатії; проведення військових заходів та активних дій впливу на визначені групи суспільства;
- взаємодія з медіа; організація інформаційних заходів у рамках міжнародного військового співробітництва;
- цивільно-військова взаємодія;
- діяльність у кіберпросторі, включно з соціальними мережами;
- залучення ключових лідерів до інформаційних кампаній;
- внутрішня комунікація (робота з особовим складом та внутрішній PR);
- проведення інформаційних і психологічних операцій;
- інформування про ситуацію та документування подій на полі бою;
- розвідувальна підтримка інформаційних дій; демонстрація військових дій; протидія у електромагнітному просторі;
- радіоелектронне протиборство; забезпечення кібербезпеки; внутрішня комунікація організації.

Ці компоненти відіграють ключову роль у забезпеченні ефективної комунікаційної стратегії Альянсу, охоплюючи широкий спектр діяльності, від міжнародних відносин до внутрішньої комунікації, і від інформаційної війни до кібербезпеки. Кожен з цих елементів виконує свою специфічну роль у сукупній стратегії комунікацій, що дає змогу Альянсу ефективно управляти інформаційними потоками, впливати на громадську думку та забезпечувати безпеку своїх дій і комунікацій у різних середовищах.

Одним з ключових завдань НАТО в рамках реалізації стратегічних комунікацій і впливу на громадськість є підвищення рівня обізнаності різних сегментів суспільства про Альянс, його мету та діяльність, а також просування політики організації, що сприяє зростанню довіри до неї. Завданням Альянсу є формування образу потужного, впливового і компетентного трансатлантичного союзу, який гарантує мир, стабільність і безпеку на регіональному та світовому рівнях. Стратегічні комунікації та публічна дипломатія НАТО спрямовані на протидію дезінформації та коригування негативних стереотипів, пов'язаних з іміджем організації, включаючи такі стереотипи, як сприйняття НАТО як «міжнародного поліцейського», інструменту інтересів США чи релікту холодної війни.

Основні цілі стратегічних комунікацій НАТО охоплюють:

- інформаційно-аналітичне забезпечення політики Альянсу, дій та операцій організації;
- підтримку військових комунікацій з громадськістю; забезпечення сумісності між усіма державами-членами та країнами-партнерами;
- позиціонування НАТО в інформаційному просторі, у тому числі через викладення військових цілей і завдань, для збільшення рівня обізнаності населення щодо політики організації та розуміння військових аспектів її діяльності; популяризацію принципів та цінностей НАТО;
- підтримку оперативних дій та місій Альянсу;
- проведення інформаційно-психологічного впливу на противника;
- протидію інформаційним загрозам і викликам, спростування дезінформації та формування позитивного іміджу Альянсу.

Інформаційно-комунікаційна політика Північноатлантичного альянсу та втілення стратегічних комунікацій має два основних напрями. Перший полягає у створенні ефективної системи регіональної та глобальної інформаційної безпеки. Другий – у розробці позитивного політичного іміджу НАТО як впливового учасника міжнародних відносин, що є важливим як для самої організації, так і для формування думки світової громадськості про цілі та завдання Альянсу⁶.

Політика стратегічних комунікацій та інформаційні програми НАТО передбачають:

1. Транспарентність структури: це означає відкритість організації та легкість доступу до інформації про її діяльність та політику.
2. Розширення доступу до джерел інформації: забезпечення вільного та широкого доступу до інформації, яка стосується організації.
3. Оперативне, систематичне та об'єктивне надання інформації: швидке реагування на події, регулярне оновлення даних і збалансований підхід до інформування.
4. Поширення позиційних матеріалів щодо Альянсу: публікація матеріалів, які підкреслюють місію та досягнення НАТО.
5. Використання інноваційних інформаційних інтернет-технологій і засобів зв'язку: впровадження сучасних технологічних рішень для ефективної комунікації.
6. Реагування на запити громадськості: активний діалог з громадськістю та оперативне вирішення її запитань та занепокоєнь.
7. Активізація медіа-дипломатії та зв'язків з медіа: співпраця з медіа для ефективного поширення інформації та формування громадської думки.
8. Проведення інформаційних моніторингів: відстеження і аналіз інформаційного поля для виявлення тенденцій та потреб у комунікації.
9. Широке застосування перформативної комунікації: використання різноманітних заходів, проектів і програм для демонстрації діяльності Альянсу.

10. Стабілізація інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності Альянсу: забезпечення надійної аналітичної підтримки для інформаційних операцій та стратегічного планування⁷.

Політика прозорості НАТО реалізується через різноманітні форми перформансної (подієвої) комунікації та активне залучення зовнішньої аудиторії. Основні напрями цієї діяльності включають:

1. Відвідування штаб-квартири НАТО: Штаб-квартира в Брюсселі приймає тисячі відвідувачів щорічно, де вони можуть детально ознайомитися з принципами функціонування та діяльністю Альянсу.

2. Мультимедійна бібліотека НАТО: надає доступ до великої колекції книг (понад 20 тис.) і журналів (понад 200), доступних для громадськості.

3. Організація заходів: проведення численних заходів, таких як конференції, форуми, вебфоруми, зустрічі представників НАТО з громадськістю, лекції, семінари, освітні проєкти, відкриті дискусії, «круглі столи» тощо.

4. Співпраця з масмедіа: налагодження та підтримка контактів зі світовими та національними медіа, інформаційними службами та інформаційними агентствами.

5. Аудіовізуальна продукція: підготовка та поширення аудіовізуальних матеріалів, які висвітлюють різні аспекти діяльності НАТО.

6. Інформаційно-аналітичні матеріали: продукування та поширення інформаційних матеріалів, включаючи аналітичні огляди.

7. Дипломатичні канали та посольства: поширення інформації через дипломатичні канали та посольства країн – членів НАТО.

8. Інформаційні центри: створення та фінансування інформаційних центрів у державах – членах НАТО та країнах-партнерах.

9. Моніторинг громадської думки: проведення опитувань для визначення інтересів і настроїв громадськості.

10. Медіарелейшнз: активна взаємодія з медіа, співпраця з акредитованими журналістами, проведення пресконференцій і брифінгів.

11. Оприлюднення публікацій: видання матеріалів, що роз'яснюють політику Альянсу, включаючи енциклопедичні та довідникові видання, книги, періодику, бюлетні.

12. Освітня діяльність: фінансування програм обміну студентами, надання стипендій для наукових досліджень, організація міжнародних наукових конференцій⁸.

Ці заходи відображають комплексний підхід НАТО до забезпечення прозорості та відкритості своєї діяльності перед громадськістю та міжнародною спільнотою, а також спрямовані на підвищення обізнаності та підтримки рішень та операцій Альянсу.

Пріоритетним напрямом інформаційної політики та стратегічних комунікацій Північноатлантичного альянсу є встановлення ефективного спілкування та розвиток конструктивного діалогу з державами-партнерами НАТО, включаючи країни Східної Європи та колишній соціалістичний блок. Україна виступає як важливий стратегічний партнер для НАТО. Політичний діалог між Україною та Альянсом підтримується через двосторонні контакти та комунікації на всіх рівнях, у тому числі й на міжпарламентському.

Ключову роль у зміцненні цього діалогу відіграє Комісія Україна – НАТО (КУН), створена 1997 р. у рамках виконання положень Хартії про особливе партнерство. Парламентський вимір співробітництва і комунікацій між Україною та НАТО передбачає такі аспекти, як:

1. Співпраця Верховної Ради України з Парламентською асамблеєю НАТО: це взаємодія на законодавчому рівні, яка сприяє обміну думками та кращому розумінню спільних цілей і завдань.

2. Законодавче забезпечення питань, пов'язаних з відносинами між Україною та НАТО: розробка і впровадження законодавства, яке регулює відносини між Україною та Альянсом, є важливим для забезпечення юридичної основи для співпраці.

3. Парламентський контроль за реалізацією законодавчих рішень: Парламент України відіграє роль контролюючого органу, що забезпечує виконання законів і рішень, спрямованих на інтеграцію України у євроатлантичний безпековий простір і набуття членства в Альянсі.

Ці елементи співробітництва демонструють комплексний підхід НАТО до зміцнення двосторонніх відносин з Україною та іншими державами-партнерами, спрямований на поглиблення політичного діалогу, законодавчої взаємодії та міжпарламентської співпраці.

Центр передового досвіду з питань стратегічних комунікацій НАТО активно та ефективно сприяє зміцненню співпраці та розвитку потенціалу Альянсу у цій галузі. Основні напрями діяльності Центру охоплюють:

1. Дослідження інструментів пропаганди РФ: вивчення тактик та методів пропаганди, які використовуються проти союзників НАТО.

2. Виявлення ознак гібридної війни: аналіз дій і стратегій, що використовуються у гібридних війнах, для розробки ефективних контрзаходів.

3. Організація міжнародних тренінгів у сфері стратегічних комунікацій: проведення навчальних заходів для підвищення компетентцій у галузі стратегічних комунікацій.

4. Підтримка політики та розробка доктрин НАТО: розробка та вдосконалення доктрин, що визначають підходи та стратегії в сфері стратегічних комунікацій⁹.

У контексті забезпечення національної безпеки України та розвитку комунікацій між НАТО та українською державою у 2015 р. була підписана Дорожня карта партнерства у сфері стратегічних комунікацій. Ця

угода була підписана між секретарем Ради національної безпеки та оборони України Олександром Турчиновим і Генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом. Ініціатива України щодо підписання Дорожньої карти була спрямована на вдосконалення власної інформаційної політики, особливо в контексті ведення гібридної війни.

Отже, активне співробітництво України з НАТО у сфері стратегічних комунікацій є важливим аспектом її зовнішньої політики та національної безпеки, спрямованим на зміцнення захисту та розвиток ефективних комунікаційних стратегій у відповідь на сучасні виклики.

З липня 2016 р. розпочала свою діяльність Комісія з питань координації євроатлантичної інтеграції України. Ця комісія відіграє ключову роль у координації зусиль України на шляху до інтеграції в структури Північноатлантичного альянсу. У рамках цього співробітництва діють чотири спільні робочі групи (CPF) України – НАТО, які зосереджені на розвитку практичного співробітництва у сфері комунікацій.

Центр інформації та документації НАТО (ЦІДН) у Києві, відкритий 1997 р., активно займається реалізацією комунікаційних стратегій. Центр спрямований на покращення інформованості про НАТО та розвиток взаєморозуміння між Україною та Альянсом. Він надає інформацію, сприяє проведенню досліджень і фінансує проекти, пов'язані з діяльністю НАТО, які реалізуються громадянами України та українськими організаціями. Через ЦІДН можна отримати доступ до документів та публікацій НАТО.

Інформування громадськості про реалізацію євроатлантичного вектору зовнішньої політики України та співробітництво держави з НАТО здійснюється на підставі Указу Президента України про Стратегію комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 р. Ця стратегія була ухвалена з метою досягнення стратегічного курсу України на набуття повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору та забезпечення підтримки цього курсу серед громадян України.

Отже, Україна активно працює над розвитком своїх комунікаційних стратегій і координації зусиль у рамках євроатлантичної інтеграції, співпрацюючи з НАТО та впроваджуючи важливі ініціативи для досягнення цієї мети.

Метою Стратегії комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 р. є забезпечення високого рівня інформованості та розуміння як серед українського суспільства, так і міжнародної спільноти, важливості та практичної цінності змін, що відбуваються в Україні в контексті євроатлантичної інтеграції. Це передбачає створення системної інформаційної взаємодії з громадськістю та іншими зацікавленими сторонами з метою ефективного та всебічного інформування про процес інтеграції.

Одним із основних результатів реалізації цієї стратегії має стати посилення зв'язку теми євроатлантичної інтеграції України з цільовими аудиторіями. Це передбачає інтенсивну інформаційну взаємодію, зокрема через постійне інформування про діяльність державних органів, установ та організацій у напрямках, визначених у річних національних програмах України.

Співпраця НАТО з Україною у сфері стратегічних комунікацій спрямована на створення ефективних і прозорих безпекових інформаційно-комунікаційних взаємодій, які забезпечують високий рівень довіри серед громадськості. Ця співпраця включає обмін кращими практиками, розвиток спільних ініціатив і проектів, а також стимулювання активної участі громадян у процесах, що сприяють євроатлантичній інтеграції.

Отже, Стратегія комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України ставить за мету не лише поінформованість, а й активне залучення громадськості та міжнародної спільноти у процеси, які формують безпекове майбутнє країни на шляху до інтеграції в НАТО.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, можна зазначити, що НАТО і ЄС розглядають стратегічні комунікації як один із ключових інструментів для втілення своїх стратегічних інтересів як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні. Для забезпечення ефективності діалогу та партнерства у координації колективних зусиль з метою протидії глобальним викликам сучасності обидві організації створили спеціалізовані інституції.

Можливі напрями наукових досліджень у цій сфері охоплюють вдосконалення розуміння сутності та форм діяльності вказаних інституцій, а також аналіз їх впливу на стратегічні комунікації та способи реагування на глобальні виклики.

¹ НАТО – сила, що захищає мирних громадян: посібник / Т. Бакка, О. Волошенко, О. Желіба, Р. Євтушенко, Т. Мелешенко, О. Мальований, О. Мокрогуз; за ред. О. Волошенко, С. Дьоми. Київ: ВСВСДГО, 2019. С. 164.

² NATO SCHOOL Oberammergau (NSO). URL: <https://web.archive.org/web/20180820132618/http://www.natoschool.nato.int/Organization>

³ NATO in Ukraine. URL: <https://www.facebook.com/NATOinUkraine/posts/2384898138490695/>

⁴ Бородай А. В. Україна та НАТО: шляхи співпраці та співробітництва. *Регіональні студії*. 2021. № 26. С. 5–10.

⁵ Хорішко Л. С. Досвід реалізації стратегічних комунікацій у діяльності НАТО та ЄС: інституційний аспект. *Регіональні студії*. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». Вип. 26. 2021. С. 54–58.

⁶ Баровська А. В. Стратегічні комунікації: досвід НАТО. *Стратегічні пріоритети*. 2015. Вип. № 1 (34). С. 147–152.

⁷ Гребенюк М. В. Основи стратегічних комунікацій за стандартами НАТО: навчальний посібник. Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2019. 180 с. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/>

⁸ Громадський вимір співробітництва Україна – НАТО. 2019. Офіційний вебпортал Україна – НАТО. URL: <https://ukraine-nato.mfa.gov.ua/ukrayina-nato/gromadskij-vimir-spivrobitnictva>

⁹ В Україні функціонує унікальний навчально-науковий центр STRATCOM. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/06/26/v-ukrayini-funkcionuye-unikalnyj-navchalno-naukovyj-centr-stratcom/>

Резюме

Ткач Д. І. Міжнародно-юридичне забезпечення функціонування НАТО у сфері глобального обміну інформацією.

У статті розглядаються питання міжнародно-юридичного забезпечення діяльності НАТО у сфері комунікацій. Проаналізовано досвід НАТО у впровадженні стратегічних комунікацій, зосереджено увагу на діяльності конкретних інституцій. Оновлення використання стратегічних комунікацій у НАТО пов'язане зі зростанням глобальних тенденцій, розширенням впливу інформаційних технологій і необхідністю відповідати викликам зовнішнього середовища для забезпечення позиціонування та захисту інтересів. У результаті аналізу було встановлено, що створення спеціалізованих інституцій є важливим кроком для практичної реалізації стратегічних комунікацій у рамках політики НАТО. Головною метою цих інституцій є забезпечення якісної освіти і практичної підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі стратегічних комунікацій, а також надання аналітичної та консультативної підтримки для інформаційно-комунікативних кампаній.

Ключові слова: НАТО, міжнародно-юридичне забезпечення, глобальний обмін інформацією, стратегічні комунікації, сектор безпеки та оборони України.

Summary

Dmytro Tkach. International Legal Support for NATO's Functioning in the Global Information Exchange Area.

The article explores issues related to international legal support for NATO's activities in the field of communications. The study analyzes NATO's experience in implementing strategic communications, with a focus on the activities of specific institutions. The update in the use of strategic communications within NATO is driven by global trends, the expanding influence of information technology, and the need to respond to external challenges to ensure positioning and protection of interests. The analysis reveals that the establishment of specialized institutions is a crucial step for the practical implementation of strategic communications within NATO's policies. The main goal of these institutions is to provide quality education and practical training for highly qualified professionals in the field of strategic communications, as well as to offer analytical and advisory support for information and communication campaigns.

Modern global challenges stimulate political actors to employ new means of political activity aimed at reducing potential risks in achieving key goals. In this context, international political players, including NATO, effectively utilize strategic communications resources. These communications serve as an effective mechanism for building public capital and enhancing internal and international communications with key stakeholders, based on trust, mutual understanding, and shared responsibility in the decision-making process. Therefore, there is a need to establish specialized institutions dedicated to the efficient use of strategic communications that promote positive dialogue and cooperation within the international community to counter existing challenges and threats.

A priority direction of the information policy and strategic communications of the North Atlantic Alliance (NATO) is to establish effective communication and foster constructive dialogue with NATO partner countries, including Eastern European countries and the former socialist bloc. Ukraine plays a vital strategic role as a partner for NATO. Political dialogue between Ukraine and the Alliance is supported through bilateral contacts and communications at all levels.

Key words: NATO, international legal support, global information exchange, strategic communications, security and defense sector of Ukraine.

DOI: 10.36695/2219-5521.4.2023.51

УДК 341.24:629.73:341.9

Є. В. ЧЕРНІЙ

Євгеній Валерійович Черній, аспірант кафедри міжнародного права та галузевих правових дисциплін Київського університету права НАН України*

ORCID: 0009-0000-5277-0224

ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗРОБЦІ І РЕГУЛЮВАННІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ НОРМ З МЕТОЮ БЕЗПЕЧНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Постановка проблеми. Міжнародна цивільна авіація є доволі складною та важливою сферою, яка потребує системи правил і регулювання для забезпечення безпеки, ефективності та розвитку авіаційного сектору. Однією з ключових складових цього регулювання є роль міжнародних організацій, таких як Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO), Міжнародна асоціація повітряного транспорту (IATA), Європейська агенція з безпеки авіації (EASA) та ін.

Розглядаючи зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями з зазначеної теми можна виокремити такі пункти:

© Є. В. Черній, 2023

* *Yevhenii Chernii, postgraduate student, Kyiv University of Law National Academy of Sciences of Ukraine*